

اجتهاد

فلسفی ، اجتماعی ، ادبی ، اقتصادی مجموعه

آبونمان : سنه لکی [۲۴ نسخه]
دخول ایچون ۲ ، خارج ایچون
۲ بیچق ایرادر ،
اداره خاصه سی
جفال اوغانده « اجتهاد شوی »
تلفرن : استانبول ۸۶۵
اون طقوزنجی سنه
نومرو ۱۶۸-۱ آغستوس ۱۹۲۴

مشترک تربیه ، توحید تدریسات

Coéducation

معارف و کیلی واصف بیکله شخصی و شفاهی معارفم
یوق ؛ فقط مادامک کیشینک آینه سی ایشیدر ، اونی
یک ای طانیورم دیمکدر . عصر لردنبری اسقولاستیک
تدریسامک یاپیلدینی مدرسه لری قیاقه هر سنه بیکارجه
کنجک حیاتی و روحی نحو اولماقدن قورناودی .

یکرمی سنه علی الدوام مدرسه ده تحصیلک بولونمش
کیمسه لک هرجه شویله طورسون تورکجه برقاچ سطر
یازی بی دوزو و ازاماد اقلربی ، دوزو اونو امدادیق لربی
کوردم ا طلبه علوم دینان بو بدبخت وطنداشلرک
عظیم اکثریتک ذهنیتری هر حیتلی یورگی اغلا ناجق
بر اضمحلال هررض ایدر . هر سنه نیک شهر ثلثه مبارک
دینان اوچ آبی کویلرده ، قصبه لرده عادات دینلجیلکدن
باشقا برشی اولمان جر ایله ، پریشان و متغالی عکیرمه
مجبور اولان بو طالعمر کجکلر مملکتک روحانیلری
و روحلرینک رهبرلری اولمایه ناپزد درلر !

۶۰ نومرهلو (اجتهاد) ده یوانردن برینک منقبه سی
هکایه ایتشم . محمد علی افندی اسمنده اولان بو ذات
تمام ۱۹ سنه مدرسه ده تحصیل کورمقی و ما ذون اولمش
بر خواجه افندی ایدی . باقان محاربه سنک جریان ایتدیکی
صبره ده ضرب بر جلو طالع مملکتک منور لردن بر
چو غیله برابر بزی و بو افندی بی مرکز قوماندانلرک
بیوک بر ققوشنک مجبوری و مجتمع مهمانلری قیلیمشدی .
بر صباح محمد علی افندی انده صاری قاغده باصیلیمش
بر مدرسه کد ابانک برقاچ یارانغی اولدنی حالد قاربوله مک
باشنه کلنی و بابا شویله خطاب ایتشدی :

خواجه افندی سز عالم بر ذاسکز شو حلی شریف
کتاییدر . باب الحاره من النجاسه در . دفع حاجتن
صوکره کیمکله استعجا ایتدیکز صو پرلومان یرده کیمکله
سیلیمه یکنز ، زیرا کیمک حین طائفه لردن مؤمن و بو اعتبارله
قارداشلر یکنز اولان بر طائفه نیک عداسیدر ، دیور بو
بو باده نه دیور سوز دیدی مدرسه ده سنه لرج تحصیل
علوم یولنده صقالک : قسمی آفاتمنش اولان زواللی
محمد علی افندیک بو سوالی قارشیسینده وقوجه قوغوشک
بر اوجندن دیگر اوجه ؛ آنده بر صاری کتای پاراقلری
اولدینی و کوزلری بو صحیفه لره مرتکز بولوندینی حالد
بتون کون پیاسه ابدن بو وطنداشک حالت ذغنیه سی
حضرتده طوکدم قالدیم محب فاضل آغا اوغلو احمد بکده
اوراده بالاضطرار بولومان ذوات منوره دن ایدی اوده
بو فحجه روحیه شاهد وسامع اولمشدی .

محمد علی افندی به کیمکله استعجا مک مناسبتسزلیکی
میدانده در . انسانک نازک اولان اوبرنی کسه بیلیر ،
مضر میقروبلر ایچون باب دخول آجه بیلیر . بو محذر
وتهاکه بدیهیدر . فقط کیمک طوائف جندن بر طائفه
مؤمنه نیک عداسی اولدینی حقنده دییه حکم یوقدر ویدم ،
مدرسه لرده طلبه علومک عز ز عمر لری بویله هدر اولوردی
(عمر خیام) ک

نازم بخرابات که اهلش اهلست ،
چون نیک نظر کنی بدش هم سهلست
یک اهل دل از مدرسه ناید بیرون
و بران شود این خرابه دارا لجهلست

دیش ارامسنه باقیلیرسه مدرسه ، شرک من من بر مرض
قدیمی و مرکز استانی اولمشدر دینله بیلیر . چونکه بونک
[۶] رباعیات خیام و تورکجه به ترجمه لری عنوانلی کتابک ۲۴۱ نجی
صحیفه سنه ده باک .

طقوز یوز سنه د نبرې بویه کیتمکنده اولدوغنی بور باغی
دلانیله ده آکلایوروز .

مدرسه دن و مدرسه حیانتدن هر بحث ایندی کجه
مطلقاً (ویانه) ده زیارت ایتمی اولدیغ (قاردرشوله) بی
یعنی (راهبر مکتبی) نی نخطر ایدرم .

خانه سنده یاسیونهر اولدیغ (اودوارقا) Odvarka
اسمنده برحار طالعک برارکک اولادی عالم عیسویته
راهبر لری شه برن بومکتبک ایلی طلبه سندن ایدی برکون
والده سیله برابر بوکنجی مکتبده زیارته کیتدک . بوسیله
ایله مکتبی ده کورمک فرصتی حاصل اولدی . مکتب
بیوک برهجه ایچنده کارکیر معظم ربنادر . قابالی قایدینک
الکتریک دوکسه بصدق درحال فایو آچیلدی قابوچی
بزی حرمله س لاملادی هر (دانیال اودوارقا) بی
کورمک ایسته یوز دیدک . درسه دوز ، اون دقیقه ، به قار
جیقلر دیدی بزی انتظار و ملاقات صاونته کوتوردی
ته ثولوجیا علماسنک و ایمراطور فرانسوا ژوزف کورسملریله
مزن بوساونک اورتی سنده مختلف اسانلرده منتشر
بجوهرلر ، غنیه لر سربیل ایدی اون دقیقه سوکر . الکتریک
برذیل جالندی افندیلرک کال سکون ووقار ایله درسخا
نهلرندن جیقلری کورولدی (دانیال اودوارقا) اوزون
بوی تقریباً یکرمی بش یاشنده کوزل برلیقانی ایدی .
سیم سیاه صاچی باشنده ایکی طرفه طارانش فرجالانش
ایدی . قار کی بیاض ککیش و یاتیق فوقول بیوتی
احاطه ایدیوردی . تمیز و کوزله بویانش سیاه اسقار .
پینک اوزه رنده تک برتوز دانه سی یوقدی . بو جنتلمنک
حضورنده مثلاً بزم شهزاده جامع شریفی مدرسه سی
وبوراده چورونین طلبه کمرسته شایان حالینی دوشونمیه
طالدم . برمدت آناوغل قونوشدیلر صوکره اوپوشدیلر
دلیقانی آریلیدی یلک سالونته کیتدی یلک سالونلرینی
لا بوراتوارلرینی ، یتاق اوطلرینی ، علوم طبیعی موزلرینی
کیمیافیزیک دارالمساعیلرینی ، موسیقی و رسپوره مخصوص
سالونلرینی زیارت ایدم خبرتم ، هجرانم قات آرتدی .
چاشمیر خالرینک بخارله متحرک ماکنه لری و بیقمان
چاشمیری اون دقیقه ظرفنده قوروتان ، اوتوله یین ، بوغچه لایان
ترتیاتی ، طلبه به مخصوص بانیولری کوردم ؛ بو اسباب
استراحت و وسائط مدینه یی ، طعاملری بر فوشلادن

عبارت اولان ، چاشمیری کندی بیقمان ، بر فوشدره
برجه یارمسی الله ایتمک ایچون اوج آیی دیلنن بزم
بدبخت مدرسه آشینانک معلوم و مرحت انکی زحرو میتلریله
مقایسه ایدم . هر مکتبک فایه سی البته یوکسلاتمک ،
ماده معناً یوکسلاتمک در ، مدرسه لر بوفایه نک ضدی بر
نتیجه یه واریوردی . مدرسه نشینان چورویور و چوروو .
تیور ، بونلری چوروومکدن تخلیص و چوروومکدن منع
ایده جکزه سطرلری ۴ نیسان ۱۳۳۹ تاریخلی و ۶۰ نومرولو
(اجتهاد) ده یازدیغیم و یک صمیمی علاقه دارانمه و محبت
و مرحتمه رغماً سوخته خصمی ظن اولوندیغیم وقت بو
تخلیص و منع ظفری خایلی اوزاق کورونیوردی . اوسرده
بلغارلر مقلوب اولاراق حریدن چقمه شدق . اومقاله
ملتمه شو خطاب ایله نهایت بولویوردی : حقیقت ایله
یوزیوزه کلک الک بویوک شجاعته ؛ آینه یی آلوب یوزینه
باقامیان و داغما دیو آینه سی قولالمان ملنلرک صوکی حقیقت
بین و حقیقت پرست دیگر ملنلرک کوله سی و اوشاغی
اولماقدرفقط ای بنم ملنم سن کوله و اوشاق اولماق استعدادنده
اولسه یلک یوره کده بانان بومقدس آتشی بن زردن بولور
ایدم ! ده ای ملنک مصطفی کال پاشا کی ده کار بر
قوماندانی و اصف بک کی جسور و آتشین بر معارف
اصلاحاتچیسنی ، اون ایکی سنه کبی قیصه ، بر زمان ظرفنده
پاراتاجغه هر کس قولای قولای اینا نامازدی فقط بن
بوندن امین ایدم نه کیم بو کون دخی غنوز رشیم حالنده
بیله بولونمان مسعود تنکاملاری و تنکاملاری جان و عزیم
کوزیله کورمکنده و کله جکرندن امین بولونماقده ییم ؛ یکه
خالق ، ایمان مبدع در اینانک بونا .

۱۶۷ نومرولو ۱ تموز ۱۹۲۴ تاریخلی (اجتهاد) ده
برنبده بحث ایتمشدم ؛ و اصف بکک یک مهم برنشینی ده
آفلوساقسون دنیا سندن اصول تربیه و تدریس مری اصلاح
و تجدید ایچون بر تربیه و تدریس متخصصی کتیرمه
قرار ویرمه سی در . آفلوساقسون طالنده تربیه اوقادار
معتادره که « Education » نه دوک شین « کله سی عینی
زمانده . تعلیم و تدریس مفهوملری ده احتوا ایدر . بعضی
کیسه لر ایچون علی العاده بر خبر عد اولونان بوقرارک
اهمیتی آتی - شمولدر و حقیقی حیت پرورلری ، حقیقی
حقیقت پرورلری ، حقیقی و منور وطن پرورلری مسعود

آنگلوسافسون حرثی و بونی تمثلی لزومی حقند
 ۱۵ سنه اولنکی قناعت عینی قوتله یاشاماقدە و منکشف
 اولماقدەدر. بویکیتم ایسترم لهدە ایسترم علیهمده اولسون،
 بوبرحقیتقدرد؛ مکتبلر مزده فرانسزجه برینه انکلیزجه نك
 تحصیل مجبوری لسان اولاراق قبول اولونماسی التزام
 ایدنلردن قالماقدهیم. انکلیز لساننك بوترجیح و تفصیلی
 سیاسی انکلیزله سیاسی امریقالی و سیاسی انکلیز ویا
 امریقا ایله هیج برمناسبتی یوقدر. H. Spencer ایله
 متعصب و کج بین بر پاپاس اولان (لوتیدجورج) ك
 آنگلوسافسون عرفان ولسانیله نه علاقەسی اولابیلیر. بونلر
 ارسنده کی معظم کردابی اکلاماق ایچون (سپانسر) ك
 فرانسزجه به

Introduction à la science sociale

اسملى پك قیمتلى كتابنك

Les préjugés du patriotisme

بختی اوقومالی در. بونک نك بك جانلی بر فاج فقره سستی
 (حفظ الصحة دماغ و مایكات عقلیه) عنوانی كتابك
 تربیه و تربیه حقندە فیکرلر سرنامەلی فصلندە بولورسکیز.
 آنگلوسافسون حرثنك، فرانسز، تعبیر عمومی ایله
 لائین - حرثنه فائیتنی بنه فرانسز نوری سایه سنده
 کورمش اولدیغی متله بیان ایدرم فقط شکر کذاراق.
 حق کولفه مانع اولاماز (کوستا و لوبون) ك
 Psychologie de l'Education عنوانی پك مهم کتابی
 انکلیز و فرانسز مکتبلری حقندە یایلمش بیکنرجه
 «آنکته» ك بیکنرجه راپورك خلاصه سنی مختویدره انکلیز
 و فرانسز تربیه لرینك ابداع ایتدیکی آغوزجلر بوراده
 فلاکت و مصیبتک منمنه مقتدر اولما دیقندن تشفی و تسلیه ایدە مددی
 جانلرله برابر آغلار.

مرب لر کنددی روحلرینك آفریده می اولان بر یزدانی یزه
 قبول ایتدیره نك بزی خراب ایتهلردر. بو یزدانك پك ایی و
 تحیح سحیلریده یوق دکادر فقط بزم عرفی و قوی استعداد
 لرمنی فاجه افراتان صفتلرده موصوف در. و تضاد لر اچنده
 عقلدی پریشان ایتشد. ابرائیلرک باشه کلش اولان فلاکتک
 نوعی ده عینی در. (فردوسی) به

ز شیر شتر خوردن و سوسمار،

عرب را بجای رسیده ست کار،

که تاج کیا ترا کنند آرزو

تغیر تو، ای جرخ گردان تو.

پیلرینی یازدیران آجی بی طاعشلردن

ایده جک درجده بیوگدر. هر ملنك کندیسنه خاص
 بر حرثی اولدینی و باشقا بر ملنك حرثی عیناً قبول و هضم
 ایدە به چکی چوق سویله نیر. فقط اصول تعلیم و تربیه
 بر حرث دکادر، اصول تربیه بر حرثك مخلوقی دکادر.
 یاراتیجی اولان، مرور زمانه یکی بر حرث یاراتان اصول
 تربیه در. ۱۴ سنه اول (فلسفه سائنهلری) عنوانی
 کوچوک بر کتابك او چنجی طبعنك ۱۱۸ نجی صحیفه سنده
 شو سطرلر اوقونور:

تورک لرك دودلرینك سییلری اوچ مصدره ارجاع
 ایدله بیلیر:

برنجی سبب: بونی الله بیلیر.

ایکنجی: استاسبولک پایخت اولماسی

اوچنجی: انکلیز یاهود آلمان عرفان ولسانی

برینه فرانسز لساننك قبول اولونماسی

فرانسز داها عمومی تعبیر ایله لائین روحنك شو

سجیه سی حرز انکیز و شایان دقتدر: عینی فلسفه آلمانیده

انکلیزده نه به اینانیورسین؟ سوآله: کندی کندیمه

جوابی آلدیردینی حلاله لائین مملکتلرندە، نه به اینانیورسین

سوآله: هیج برشیته اینانما بوزم: دن باشقا جواب

وردی م: [۱]

[۱] اللهم بکله یکی برنجی سی، او تاریخده نصیر ایدە مردم
 زیرا اتحاد و ترقی حکومتی قره وتله ائتلاف ایدن متردد و توفیق
 بر حکومتی ۱ نجی سبک عربستان ایچون بیجان رکوملک قیص
 جبری حالت، باشزه کچرلش اولان و بزی قاریوله بغلابه رق طبعی
 و عرفی استعدادلرینك انکشافده میدان بر اقیان سبب در. «الله
 انا انزلنا قرآناً عربیاً حق لعلکم تعقلون» یعنی قرآنی عربجه ازال
 ایتدک تاکه اکلایسکیز «دیور بو سوزک منجراً عربله
 خطاب ولوندینی و تورکک بو خطابده هیج بر حصه می بولونمادی
 بدیدیدر. دور اساطیرده هر قومک کندی آفریده می اولان بر
 اله، مالاک اولماسی قادر طبعی و درست بر فی یوقدر. انتقاجو
 هر یک خدا سبک هنر ذوالانعام «اولابی ضروریدر. ایستیلدیکی
 قادر الاله برانکی اعلان و اثبات اولونون هناده وحشی و مدنی
 نه قادر انسان و ارسه و قادارده الله وارد در. بن کندی اللهم.

هر یایدینی خیر، هر خیره قادر،

کوندوزلری کواشی، کیچه لری ماه،

انسانلرک کوزی، کوزلرک نوری،

ایشته «یتان» لرك طایدینی الله.

قطعه سنده ترنم ایتشدم. بنم اللهم طاقی شر دکادر و بونی

یایماز. بنم اللهم کوزلرک نوری اولور، هیج بر کوزک نوینی

ترنم ایدە من. کوندوزلری کونش، کیچه لری آی اولور، هر

علیهند، در میان ایدیه‌ها يك اعتراض بودند عبارتند بر
اعتراضه‌ایسه مشهور بر حکایه‌ده بر کتبه چبقاریچی یا بائک
کنهانی چبقارماق ایچون کندیسینه صراحت ایدن بر
آدامک ایشله‌دیکی کنه‌ه‌لری دیکله‌د کدن‌واک صوکنیجسینی‌ده
اوکرندیکدن صوکره ویردیکی جوابی ویریرم.

(اقدام) غرتنه‌سنک، مشترک‌تربیه، روژوسنه، تخصیص
ایشدیگی بر باش مقاله‌ده احمد جودت يك مشترک تدریس
و تربیه‌یک محذوری اولاراق بوسیسنک تطبیق اولدینی
مملکتلرده طالباتدن، ییلده برحمله‌قالانک کورولدیکی ذکر
اولونیور. اندرواستتنائی؛ ولان بو حادنه مکتب و مشترک تربیه
خارجنده و مستورینک‌الصبی قضیاتی آلتده بولونانلرده کورو
لیورمی سیکده بر طالب‌ک حامله قالماسی یوزلرجه دلیفانی‌نک
حامل اولاسندن داهامی و خیمدر؟ (آنقره) ده، کچنلرده
جودت افندی اسمنده بر دلیفانی اوزه‌ورنده دیگر اوچ دلیفانی
طرفندن بایلان آلچاق و مستیکره جنایتدن داه‌ا شنییمدر؟
بو صردار انحرافک مشموم منبعی مستوریتک یا کشر فهم
و تطبیق اولونما-نده دکلده زرده‌در. ثبوت لواطه دینلین
بو متردانه انحراف یک نادر اولاراق غریبه‌ده تصادف
اولونور فقط بو انحرافک شرقة‌الدینی مسستیکره و
متعمم شکل منفوری اصلا کورولر. ایکی جنسی بری برندن
آیری طوئماق، بری برینه کوسترمه‌یک قادر احی
و غیر طبیعی بر بدعت تصور اولوناما.

کچن کون عسکری وللی بر مکشپ عالی مدیری اولان
یر دوستم بانا صوردی؛ طلبه آرهنده بو منفور تمایلی
ازاله ایچون یسیقولو حیاتی بر تدبیر کز و اومی؟ دیدی
جواباً یالکیز بر چاره وارد؛ سببی ازاله ایتمک، نسوان
جمعیتلرنده، مختلط مجلسلرده بولوندورماق، خانم قیزلره
ارکک آرقاداشلرله کوروشور جهسته کوروشه بیلیم‌لرینی
تأمین ایتمک، خانلرک وار ککلرک مختلطاً بولوندینی موانست
مجلسلرنده بولوندورماق دیدم. منور مدیر یک بر لحظه

(*) لطفی فکری بکک (ارکک آرهنده) اسمنده و
آناطولی حیاتنده کسپلمش حجاب انکیز بر دلیم اولان بر
تیاروسی وارد. یک قیمتدار و بی‌ایمان بر آینه‌ی اخلاق‌دور.
لطفی فکری بکک بو کتابک اوقوتاسنی ایسته‌مه‌مه‌سی حقسترد،
یا خود طابانزلقدر.

یان یانه قونمن و یک مقنع دلیلاره، انکیز اصول
تربیه‌سنک فائیتی اثبات اولونمشدر. (فرانسه) فیض
و شوکت ظاهرینه رغماً، آلفولواسقون دنیاسیله مقایسه
اولونورسه مه‌لک بر کردابک اوکنده بولوندینی درحال
میدانه چبقار. حکومات متحده آمریقا بک اسبق ریسی
Mr Roosevelt ک The strenuous life و نری کانی
La vie intense اسمیله فرانسه‌یه ترجمه ایدن یا یس‌ده
(قولاژ دو فرانس) پروف سورلرندن (Jean Izoulet)
(فرانسه حقنده ایکی سوز) سرنامه‌لی دیباچه‌سی بیه‌تیر کن

Encor faut-il, bien entendu, que la
France s'aide elle-même. Nul n'a le droit
d'être porté

دیدیکدن صوکره سوکیل فرانسه‌یه خطاباً

Aide - toi. et peut être... l'Amérique
t'aidera.

یعنی، شبه‌سز فرانسه‌یک کندی کندیسینه یاردم ایتیم‌سی
لازمدر. کیسه دیگر رینک صیرتنده طاشینه‌ای حقنه‌مالک
دکلدرای فرانسه کندی کندیکه یاردم ایت، بلکه
آمریقا ده ساما یاردم ایدر. «دیمشدر و بوسوز آلتنه
(Chauvin) [۱] لک ایده جکلری اعتراضی دوشونمکسزین
قوجه فرانسه متفکری یک محترم و شرفلی امضاسنی
باصبور. فرانسه‌یک و بتون دنیامک مشهور و محترم بر
پروف سور، (فرانسه) بک آمریقا دن معاوت بکله‌یه بیلجه‌جکی
سویه مکده تردد ایتزه بزنه‌دن بو استعانه‌ده تردد ایدم

معارف و گیلی واسنه بکک داه‌ا جصور بر تصوریه
تربیه مشترک تأسیسیدر. بونی بتون اخلاص و حرارتله
آلایشلا مقده تردد ایتیمیز. هر مملکتدن زیاده‌زده بو
اصول مفید و لازمدر. اصولک محاذیر و منافی مقایسه
اولونمشدر. محقق اولان فوائدی، موهوم و مفروض
محاذیرینه بیک کره غالبدر. محذور اولاراق سن تحصیلک
بر قسمی دوریلوغ و سن بحرانه تصاف ایتدیکندن عینی
درسخانه‌ده یانه بولوناجاق ایکی جنس آرهنده اهواء
طبیعه و جنسیه بک سهولت اشتعالیدر ایسته Coéducation

[۱] شوون Chauvin و شوون بک حقنده ۱۴۸ نوسرلو
اجتهاده تورکجه و فرانسه بر مقاله وارد یک کوزل ایضاح ایدر.

دوشوندى و بلا تردد دردك لشخيص و دواسنى تعيين ايتكده اصاجى قبول ايتدى .

قادين حضورينك تربيتكارلى غير قابل انكاردر . انسان قادين حضورنده غير شعري بر تربيه و تمدن تأثيري آلتنده بولونور و قادين حضورندن ارلك دئمار و حماً يو كشمش اينجلمش ، نزاهت و قوت قاراعش اولاراق چيقار .

شاعرلرمزك ديوانلرخى ، عفيف و تربىلى بر آدم ايتربا حجانده يرلره كچكسزىن ، او قوياماز . هان هر سطرده تكرر ايدن « بوخط » « چار ابرو » ، الخ تعبير اوباشمالرى نهدر ؟

قز اوغلان نازى نارك ، شهلوند آوازي آوازك ، بلاسين بنده بيلم قزيميسين اوغلانيسين كافر .

ياخود

هر سعادت چارمسن بولم جهانده « رحيا »

بولامد اول چار ابرو وصله بر چاره بن .

كجى دلوت و متعفن مضمونلر غير مسلم خرمك آثار ادبيه سنده كورولمك احتمالى قطعياً يوقدر .

« چار ابرو » يعنى « دورت قاشلى » تعبيريله بيقلرى يكي ترلشمش كنج ار ككك مراد اولونديقى تصريحه لزوم كورميورم ؛ جنس لطيفك منور و دابر يوزلرني هر لحظه كورمك ، هواى نسيمنى تنفس ايتمك قدار طبيى و مباح اولان ملكيتلر ادبياتنه يله ادب سزاكلور اصلا كيرمه مشدور .

(يانه) ده و (پارس) ده (جنو) ده دارالفنونلرده قلمليكلكلرده ، و لادخانه لرده لا بورا توارلرده خاتم قزىلرو دليقنايلير هب . برابر چايشدق . درميان اولونان محذوره دائر بر وقعه يه شاهد اولامد . برى بريله تأهل ايدنلر و جفت اولاراق تحصيللرينه دوام ايدنلر اولدى ؛ بوندن دها طبيى نه اولاييلير ؟ تربيه مشتركة اصولى تعلى صورتده تأسيس ايدىمالى . و بونك ايچون بوندن دها موافق زمان اولماز . مصطفى كمال پاشا كجى جهان شمول بر شكوه ملك بر محمد ، حكومت مزك باتنده در . ارتجاعك ديرتمه به زهرمى يوقدر . و اصف بك يوسروغنى قوتلى

وورمالى : اويلك هر زمان بولونور فقط اينديره كجى يوسروغك بوكون قادار مؤثر و دئمار اولاجاغى زمان هر وقت بولونماز . تورك خلقنك متمصب و مرتجع اولمادى مصطفى كمال پاشانك دها كار كوزلرى هر كسندن اول كوردى .

حاه و جلال الله ايتك ايچون خلقك مبرى حسياتى اسنار ايتك ايسته به ك اولان اخلاص سز و آنجاق صميميتك ويره بيله كجى حرارت و عزم من محروم متبى لرده ، سارى و منتشر بر ذهنيت قديم يوقدر . بونكه برابر فاضل دوستم يوسف آقچوره بكده سويله ديكم و هله مجنونلرك و احقلمك سوزلرني دوروب ديكلمنلرك بولوندينى يرده

حریت كلام قيد سز موجود اولماز بو حاكمى Ernest Renan (تربيه اهالى Education du peuple) عنوانلى بر مبحثنده تشریح و تصوب ايتمشدر [۴]

تربيه مشتركى تأسيسده تردد ايتك بيوك بر زبان اولور . و اصف بكده تيتريمين و بر كره طوتديقى بر اقان بر ال كورميورم . و اصف بك ايچون بوساحه اجتهاد ده فرار ، اولسه اولسه ايلهرى به دى ضرر و بر هجوم شكنده اولاييلير .

۱۲ تموز ۱۹۲۴ اجتهاد نوي عميرالمر مورت

هامش

و اصف بك ، ۲۱ تموز ۱۹۲۴ ده ازميرده دارالمعلمين و دار لمعلمات مأذونلرى طرفندن شرقنه ويريلن ضافنده (تور كيا) ده ابتدائى تحصيل يوقدر و « اليوم موجود ابتدائى مکتبلرمن ۳۲۰۰ و معاملرمن ۵۶۰۰ مقدارنده اولدينى حالده » ۴ بيك مکتبه ، ۷۰ بيك معلمه احتياجز واردد ديدكدن صور كره شو سوزلرى علاوه ايتمشدر : « ملكيتده سمنه لردن برى دوام ايدن خرابيتك ، عامللرني آراكن سلطنت [۴] مؤسسهرينك استنادكاهى

(۴) ۲۷ نومرولو ۱۵ كانون اول ۱۳۲۷ تاريخلى (اجتهاد) ده

تربيه اهالى مقاله سنى بهمه حال اوقويك . ج . ع .

(۵) يلكر سلطنت مؤسسهرنى دغل خلافت مؤسسهرنى ده . زيرا بزي عصر لردن برى قرون وسطايه و حتى بر آزده قرون اولايه ياغلى طوتان مؤسسه ، سلطنت ايله متعدد خلافت مؤسسهرى ايدى . حقيق انقلاب و حريتك بره نسيبي Gouverner sans Dieu ni roi . بره نسيبي در تأسف اولونور . هنوز تظاهرات بك ناكافى در - محاكم و نوآيند قوتلى بر « آتى سه پى » به شديد و حاجل انتظارده در .

مدليه و كاتى حكام قياتلرني دكيشد بر ملك مشغول اوليور . دكيشد بر ملكى ، عصر ك تربيات و تعاليمنه توفيق ايدىمالى اقتضا ايدن حكام قياتلر دكل قفالى در : سر دكيشده ديكجه سر پوشك نبذلندن نه حاصل اولور ۱۶۲۲ نومرولى (اجتهاد) ك ۳۳۱۳ نهجي صفحه سندن ۳۳۱۶ صفحه سنك نهايته قادار اونوك ۱۴۹ ، ۱۵۰ نومرولى (اجتهاد) ده ، كوزدن كچرك . - اجتهاد -

مانع اولان اورمانلردر . چيلاق طاغله ياغان شدتلي ياغورلر راست كلنگلري طاشلري و قوم و طور اقلري ديرله بوب دره لره و چاييله اينديرير و آقا جسز يرلرده دائما شدتله آقان سيللرك كتيبردلري شيلرله بونلرك ياقاقلري دولار و حجرالري برهوزي به دكيشير . تارالار ، باغله و باغچه لره اطرافه باييلان سولردن خراب اولور ، شوراده بوراده طوبيلانوب قالان سولر يازموسمنده هواي اخلاص ايدر و ايصيتا كهي نسلي بوزان و هر سنده اون بيكلرجه انسانلري اولدورون مهلك خسته اقلري ميدانه چيقاوير . چيلاق طاغله و يوكسك يرلرده اورمانسز . لادن اسكان ايديله من و بويله يرلرك سنده سنده قوتدن دوشن و همان دائما عقيم اولان طور اقلرند زراعتله نأمين حيايه امكان بولوناماز . آنادولينك كونلرجه امتداد ايدهن ايصمزنوشنلر كسز يرلرينك بوحالده قالماسي اورمانلرك كايشي كوزل بر صورتده كسيلمش اولماسندن باشقا بر سبيه عطف ايديله من . اورمانلرك كلشي كوزل تخريب ايديله مني نه قدار فناو ضررلي ايسه بونلردن فنك و صنعتك تعليمنه كوره استفاده ايتمه لك ده او درجه ده يا كليشدر . بوني ، سرمايه مني قاصاسنده صاقلان و بوندن معقول بر طرزده استفاده ايتك ايسه من بر آدامك خرابت حائنه و داه طوغروسى عقلسز لغنه بگزه ده بيليرز .

زراعت نقطه مظرندن باقيلديني حالده بر اورمان ايله بر تارالا آراسنده همان هيچ برفرق بوقدر . هر سنده طور اقلدن آز چوق عناصر غذائيه آلوب كوتورن حاصلات ارضيه كهي ، اورماندن چيقاريلان اودونلرك كراسته لرك ، آغاجلرك ده اورمان ايچون مهم ضايعانده صايلماسي لازم كليدر . بومسأله دن داه صوكرام بحث ايده جكز . شو قداركه اكيله جك تارالار مختلف طرز لرده بر چوق دفعه لره ايشلنديكي ، حاصلاتك كوتورديكي عناصر انباتيه كوره لرله متماديا اعاده ايديله ديكي حالده بر اورماني سورمك بلاه مك ، كوره له مك كي مسنه لك خاطرندن كچمز ؛ بالعكس اورمانلري چوق اولان بر مملكته ده ، فيزيكي و كيميائي شرائط انباتيه لك اوزون مدت دوام ايده جكنه اعتقاد ايديليز . فقط ، بونك بويله اولاييله مني بر طاق شرطلرك وجودينه باغل اولديني خاطرندن چيقاريلامالي در . زراعته الويريشلي اولماي يزلره ديكيه جك مختلف جنسلرده

اولان صوفتالي قارا قونك حصوله كتيرديك شيئي ييغمق لازم اولديني كوردك . بونده يالكنز ديكلك . فكرو حس طاشيبان ، هر شينه آماده منور بر كنجلك زمهره سي واردر ، كه ايشته او ، كنديلرينه خطاب ايتديكم كتله لر در . اولنرده مملكتهك دوبغولرينه احتساسلرينه حاكم معلملردر . ايشته بز ، بومنور كتله دن قوت و جسارت آلارق اديم آقا جسز . توركيه جمهورتي ، اوزرنده بويوك يوك طاشيبان منورلريني ترفيه و مسعود ايده جكدر . ايشه باشلامق ايچون متفسخ مؤسسه لري ييغمق لازمدر . بوني كال عزم ايله يايدي . فقط تقدير ايدر زكه ساده بوكافي ديكدر . يكي روسي ، مؤيد برايده آل اوله رق بوتون انسانلره اشيلامق ايچون چايشمق لازم اولديني بيللردنر .

عاحضه زراعيه

۱۲

اورمانلرك زراعتده كي موقعي

بوندن اولكي عاحضه لر مذك برنده ، اورمانلر مذك نه ايچون تخريب ايدلديكني سويله مشدك . بر مملكتهك زراعتنده و حيات اقتصاديه سنده بك بويوك تاثيري اولان اورمانلردن ، بونقاط نظره كوره ، بو و بوندن صوكرام عاحضه لر مزده بحث ايده جكز . اورمانلر بر مملكتهك اسباب رفاه و تمدني آراسنده صايلمق لازم كليز . بونلردن ايديلان مادي استفاده لر بك بويوكدر . فقط ، اورمانلردن طولاييسيله وبالخاصه زراعت و اقليم نقطه نظرندن كورولن قائده لرده بوندن آشاغى دكلدر . اورمانسز بريرك حزن انكيز مظهره سي قلبه قسوت ويرير محاسن و بدايع طبيعتدن بويله بريرده نشان قالماز ؛ طور اقل واقليم عقيم اولور . كويلرك آزالني بورالرك قابله اسكان اولماديغه دلالت ايدر . اورمانلر مواهب فطردن صايليلر . اودون ، آفاج ، كراسته و كومور ، بر مملكتهك اهم مهم استحصالاتندن اولديني كي بونلرك اعمال و نقللري ده بيكلرجه آداملرك ايش بولالرينه خدمت ايدهر . اقليمك شدائيني تعديل ايدهر ، دره ياقاقلرينك طولاسنه و بو بوزدن سولرك اووالره طاشوب تخريبانده بولونماسنه